

In de verf
Hoe Hans Wijers
Akzo opschudde

Thuisblijvers
'Ik wil wel werken,
maar...'

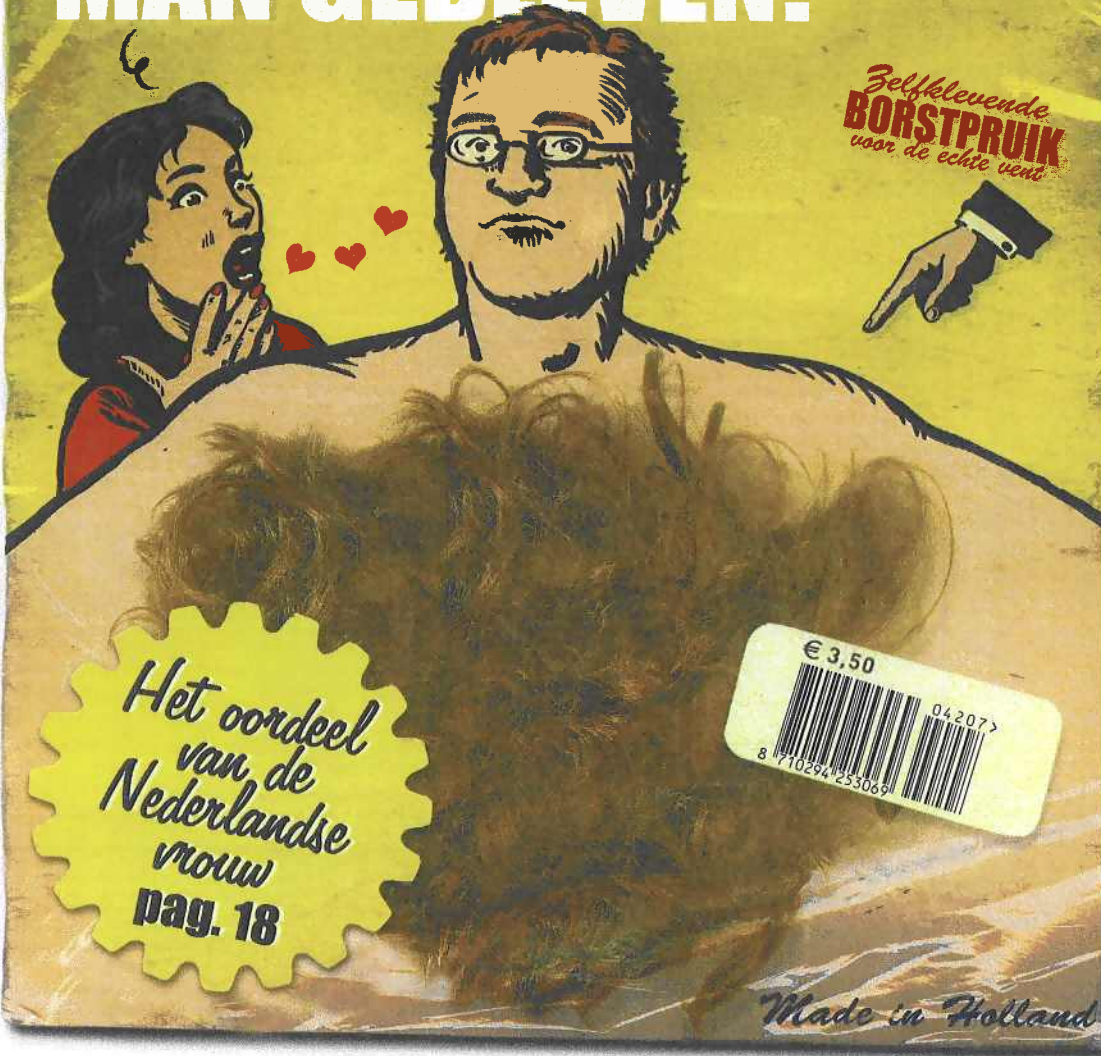
Hockeycoach Marc Lammers
'Bedrijven zijn zó
kortzichtig'

| WERK | ECONOMIE | WETENSCHAP | TECHNIEK | TRENDS |

intermediair

19-10-07 | 42 | WWW.INTERMEDIAIR.NL

WAAR IS DE ECHE MAN GEBLEVEN?

Zelfklevende
BORSTPruik
voor de echte vent

Het oordeel
van de
Nederlandse
vrouw
pag. 18

€ 3,50
04207
8 1710294 253069

Made in Holland

DE ZONEN VAN HENK KAMP

'Het heeft voor vrouwen op zoek naar een man geen zin heupwiegend over straat te gaan als er niemand kijkt. En er kijkt niemand.' Portret van de Nederlandse man: saaikees met een goed hart

De Nederlandse vrouw over de Nederlandse man

VIJF UUR

's middags op een Industrieterrein in Haarlem. Een man in vale spijkerbroek en streepestruik komt met zijn dochtertje aan de hand uit de crèche gewandeld. Het zonnetje schijnt, en hij zingzegt: 'Waar is de auto van papa? Waar is de auto van papa? Oóóóh! In de auto zitte! In de auto zitte! Whoeoeoeoe!' Met een zwier tilt hij zijn dochtertje in zijn grijze stationwagon. En weg zijn ze.

Er komen ook moeders naar de Beer Bodoni-crèche, die makkelijk bereikbaar is vanaf de A9. Zij dragen nette kantoorpakken en stappen uit kleine auto's. Maar de vaders zijn in de meerderheid. Ze komen ook uit hun werk, dat moet wel. Maar het lijkt eerder alsof ze er een papadag hebben opzitten - zo casual zien ze eruit. En ze komen met de serieuze gezinsbak. Met engelen geduld lei-

den ze hun kind naar de auto. Plukken onderweg een bloem uit het gras voor de kleine prinses, of lopen zigzaggend over het pad om hun zoontje te vermaken. Deze zorgzame vader op zijn hurken, staat hij model voor de Nederlandse man?

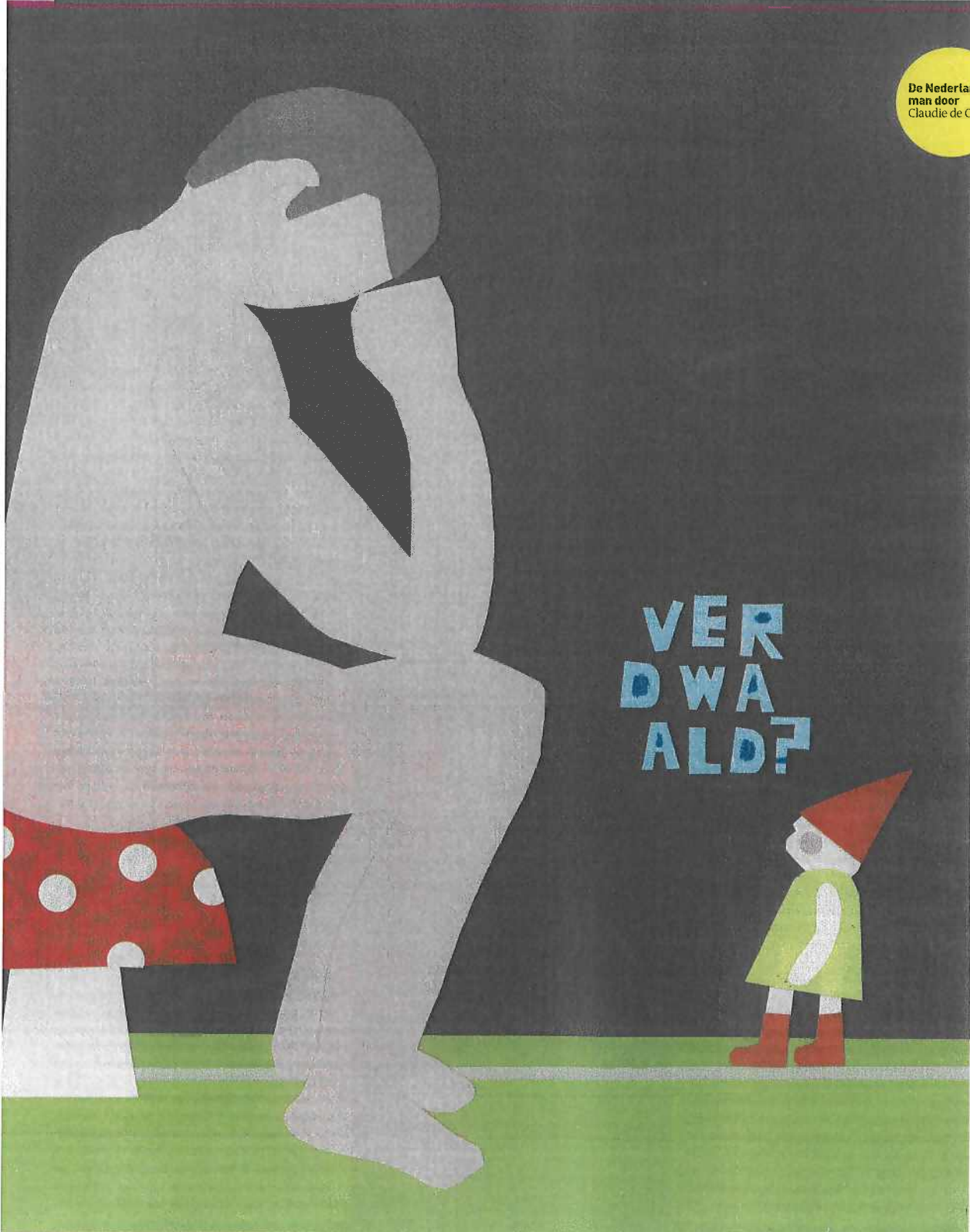
Lunchtijd op de Amsterdamse Zuidas, de biotoop van bankiers en advocaten. In groepjes van drie lopen ze over het plein, de pandjes van hun colbert opwaaiend in de wind. Te korte broekspijpen houden op boven nadrukkelijk niet gepoetste schoenen. Hongerig is hij wel: in de linkerhand houdt hij een grote papieren zak van Albert Heijn *To Go*, in de rechterhand een literpak karnemelk. Deze zakenman die zijn pak draagt als een slechtzittend uniform; staat hij model voor de Nederlandse man?

Zes uur stipt in het IKEA-restaurant. In de winkel waar heel Nederland zijn meubels koopt, zitten mannen van alle leeftijden, kalm en berustend achter hun bord friet met Zweedse gehaktballetjes. Voor het gezin zich over de nieu- →

WWW.INTERMEDIAR.NL
INTERMEDIAR 42
19 OKTOBER 2007

coververhaal 19

De Nederlandse
man door
Claudie de Cleen

→ we Billy's buigt, moet er eerst gegeten worden. Deze burgerman die zijn best lijkt te doen zoveel mogelijk een schutkleur aan te nemen, staat hij model voor de Nederlandse man?

Is de Nederlandse man van binnen net zo kleurloos als van buiten? Wie is hij dan, die Nederlandse man?

Buitenlandse tongen verwoorden het wellicht het scherpst. Jan Pieter van Oudenhoven, hoogleraar cross-culturele psychologie in Groningen, voert een langlopend onderzoek uit onder buitenlanders die in Nederland wonen. Hij vraagt hen naar de dingen die hen opvallen in hun omgang met Nederlanders. En dan blijkt dat buitenlanders ons overdreven stipt vinden, erg direct, en zowel ongestuurd als slecht gemanierd als gast. Verder hebben ze ook het nodige over de Nederlandse vrouw te zeggen (hierover schrijft Ellen de Bruin in haar boek *Dutch women don't get depressed*). De Nederlandse man daarentegen springt hen niet erg in het oog. 'We hebben iets kleurloos, ja', zegt Van Oudenhoven. 'De Nederlandse man is – ik wil niet zeggen: non-existent – maar hij valt niet zo vreselijk op. Behalve dan door zijn lengte.' Uit zijn uitgebreide database kan Van Oudenhoven nog wel wat explicietere meningen opdiepen: de Latijns-Amerikaanse man valt het op dat de Nederlandse man zoveel monogamer is dan hijzelf (En dat zou kunnen kloppen – uit onderzoek van de Rutgers Nisso Groep blijkt dat 92 procent van de Nederlandse mannen de afgelopen zes maanden seksueel trouw was aan zijn partner. Tegenover 94 procent van de vrouwen.). Fransen en Oost-Europeanen vinden de Nederlandse man te weinig een gentleman: te weinig galant, niet zo behulpzaam, niet zo romantisch ook daardoor.

Dat beeld van horkerigheid komt ook duidelijk naar voren uit een ander project van Van Oudenhoven: zijn scheldwoordenonderzoek. Hierin brengt hij het scheldgedrag in kaart van tien Europese landen en de VS. En wat blijkt: de Nederlandse man scheidt even grofgebekt op vrouwen als op mannen. Van Oudenhoven: 'In andere landen is men voorzichtiger tegenover vrouwen. Daar zullen mannen een vrouw niet zomaar uitschelden voor "tyfushoer". Als bijvoorbeeld in Oost-Europa een vrouw tegen een man opbotst, maakt hij misschien een ironische opmerking als "gaat het wel goed met u", of "kan ik u helpen". In Nederland is het dan toch al snel "trut" en "kan je niet uitkijken?".'

DE MAN IN ZES SOORTEN

Marketingstrateeg en socioloog Norbert Mirani verdiept zich vanuit het Kenniscentrum van Sanoma Men's Magazines (SMM) in de Nederlandse man. SMM is de uitgever van bekende mannenbladen als *Panorama*, *Nieuwe Revu* en *Playboy*. In zijn binnenkort te verschijnen boek *Merken maken de man* analyseert Mirani de ontwikkeling van de man sinds de Tweede Wereldoorlog en schetst hij zes mantypen op basis van mentaliteitsprofielen. Daar moet bij vermeld worden dat niemand in één enkel hokje past. Elke man heeft bij wijze van spreken een overheersend 'sterrenbeeld' met een of meerdere ascendanten. De hoofdtypen komen in Nederland in ongeveer gelijke mate voor.

DE STREBER

Deze man hecht relatief veel waarde aan macht en status, en scoort laag op berusting, spaarzaamheid en familie. Oververtegenwoordigd in de leeftijdsgroep tot 35 jaar (met een accent op de groep tot 24 jaar; veel studenten). Grootstedelijke mentaliteit, innovatief, verzorgd, ambitieus en competitief.

DE PLANNER

Deze man kenmerkt zich door orde en structuur, principes en spaarzaamheid. Hecht waarde aan zijn directe familie en/of gezin, maar minder aan sociale contacten. Vindt zorg voor anderen van belang en wil goed verzeerd zijn. Hecht waarde aan kleding uit oogpunt van representativiteit.

DE ONGENUANCEERDE CRITICUS

Heeft in het leven niet bereikt wat hij wil en pareert dat gevoel door kritiek te uiten op de maatschappij. Zijn rol daarin is die van slachtoffer: de wereld is oneerlijk. Zijn belangrijkste motivaties zijn aanzien, bezit hebben en hogerop komen. Heeft een lage sociale status.

DE FAMILIEMAN

Wordt gekarakteriseerd door familiewaarden, sociale contacten en idealisme. Steunt goede doelen en wil bijdragen aan een betere maatschappij. Bekommert zich niet om status. Oververtegenwoordigd vanaf 35 jaar, met een accent op 50-plus. Vindt dat jonge moeders thuis bij de kinderen moeten zijn en veroordeelt overspel. Is behulpzaam en houdt niet van verrassingen.

DE GENIETER

Hedonistisch profiel. Ondernemend en actief; zijn belangrijkste activiteiten zijn sporten en stappen met vrienden. Lossere kijk op het liefdesleven dan de andere typen en heeft relatief veel relaties en sekspartners gehad. Geeft makkelijk geld uit aan zaken als kleding en uitgaan. Oververtegenwoordigd in de leeftijdscategorie 16-34 jaar.

DE VRIJBUITER

Wars van conventies, haat planning en regeltjes. Onafhankelijkheid en vrijheid staan bij deze individualist hoog in het vaandel. In zijn interesses scoort technologie hoog en mode opvallend laag. Vooral vertegenwoordigd onder jongeren en 65-plussers.

BRON: NORBERT MIRANI *MERKEN MAKEN DE MAN*, SCRIPTUM BOOKS € 22,50 (VERSCHEIJNT EIND OKTOBER)

Lomp dus, en dat vertaalt zich in het spel der seksen. De Nederlandse man – laat het maar gezegd zijn – kan niet flirten. Hij beweegt zich namelijk tussen twee uitersten: hij doet niets, óf hij dringt zich op. 'You're sensational', zei SP'er Harry van Bommel tegen een medewerkster op de Nederlandse ambassade in Jordanië. Ze besloot hem aan te klagen. Kennelijk was ze zich rot geschrokken van zijn al te veelbetekenende *tone of voice*.

Nederlandse vrouwen mogen eraan gewend zijn, buitenlandse vrouwen weten niet wat ze meemaken met de Nederlander die een versierpoging doet. Dat heeft Sophie Perrier al treffend beschreven in *De mannen van Nederland*, een bestseller uit 2001. Voor het boek sprak de Française met 35 buitenlandse vrouwen over hun ervaringen. Tot hun verbijstering wordt er in Nederland niet geflirt. 'Het spelletje lijkt veel eerder: hoe kun je het best iemand negeren?' 'Versieren gaat dan ook meestal op de langzame, verlegen manier ('Dit land telt een grote schare mannen tussen de dertig en veertig jaar die haast nooit een relatie hebben gehad!' schrijft ze), maar niet altijd: 'Naast de mannen met respect zijn er de mannen met haast. Ongeduldige Nederlanders verdoen geen tijd met onzekere toenaderingspogingen. Zij hanteren de andere methode: die van de aanval zonder omwegen.' De methode-Van Bommel, zo gezegd.

Perrier, die haar heil inmiddels weer in Parijs heeft gezocht, beschrijft in haar boek nog meer wantoestanden op het gebied van romantiek. Nederlandse mannen geven hun geliefde geen ring, maar een boek, geen bloemen, maar een plant, en willen de rekening splitsen. Het zijn een stel horken bij elkaar, pragmatisch en boers.

Buitenlandse vrouwen mogen 's heren horkerigheid als een affront opvatten, het is nog maar de vraag of de Nederlandse vrouw dat ook zo ervaart. Zou zij het anders willen zien? Manon Spierenburg, schrijfster en scenariste van onder andere de vrouwenserie *Rozengeur & Wodka Lime*, denkt van niet. 'Je hoort vrouwen wel over het gebrek aan romantiek klagen, maar ik denk dat ze het helemaal niet zo elegant zouden vinden als ze van hun werk thuiskwamen en daar een spoor van rozenblaadjes en geurkaarsen zouden aantreffen. Ik zou in de lach schieten, denk ik. Of moeten kotsen. Dat soort gebaren is niet aan de Nederlandse vrouw besteed. Ik denk dat ze blijer is als hij de afwas heeft gedaan.'

MAN EN MODE

De Nederlandse man, hoe gaat hij gekleed? Imagostyliste Dyanne Beekman, bekend van *Passion for Fashion*, moet streng zijn: 'Natuurlijk zijn er mannen die het heel goed doen, maar voor het gros geldt toch: doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg. De Nederlandse man is... gemakkelijk. Als imagiconsulente geeft Beekman onder andere trainingen bij zakelijke instellingen als advocatenkantoren en banken. 'Dan valt mij op dat mannen aan de oppervlakte hun best doen. Maar als je dichterbij komt, zie je dat de das over het hoofd heen aan en uit wordt gedaan, en dat er onder het overhemd een T-shirt zit dat vroeger wit was, en dan ga je verder naar beneden en dan denk je: zit er nou zo'n bobbelige boxershirt onder die keurige pantalon? En dan heb ik het nog niet over die veel te dikke portemonnee die ze bij zich dragen, waar dan voornamelijk bonnetjes in zitten. Ik probeer al drie seizoenen de herentas te introduceren, en er zijn natuurlijk mannen die inmiddels zes verschillende tassen hebben, maar er zijn er ook nog genoeg die met een plastic boodschappentasje over straat gaan.' De Nederlandse man heeft dan ook weinig voor zijn garderobe over. Enige cijfers: de Nederlandse man geeft jaarlijks gemiddeld 400 euro uit aan kleding en ondergoed voor zichzelf, en 150 euro aan schoenen; vrouwen besteden hieraan respectievelijk 670 en 190 euro. Natuurlijk is opleidingsniveau en inkomen van invloed op de bestedingen, maar veel soetaas biedt het niet. De hoger opgeleide, bovenmodaal verdienende man in de leeftijdscategorie 30-39 jaar spendeert jaarlijks nog steeds niet meer dan 615 euro aan kleding en ondermode; zijn 'jongere broertje' van 20-29 jaar komt op 660 euro. Beiden hebben 195 euro voor hun schoenen over. | Bron: GfK PanelServices Benelux

→ terrane man kan zijn. 'Dat is erg prettig en rustig. Behalve dan voor de vrouw met een vacature. De vrouw die verlangt naar de liefde heeft het in Nederland in zoverre moeilijk, dat er niet de hele tijd met haar geflirt wordt. Het heeft geen zin heupwiegend over straat te gaan als er toch niemand kijkt. En er kijkt niemand.' Dat heeft gevolgen – het kan moeilijk anders – in de relatievorming. In de leeftijd van 25 tot 45 jaar zijn een half miljoen mannen en 360 duizend vrouwen single – respectievelijk twintig en vijftien procent van alle mannen en vrouwen in die leeftijdsgroep (eigen berekening, gebaseerd op twee CBS-bronnen). Lukt het man en vrouw ten slotte toch om bij elkaar in bed te belanden, dan is hij wél een toegewijde minnaar, want hij is goed voorgelicht – onder andere door een moeder die in elk geval van de vrouwenbeweging heeft gehoord. Kroonenberg: 'Als – ik noem →

→ maar wat – een Estlandse vrouw een Nederlandse man in haar armen zou sluiten, zou ze tot haar verrassing ontdekken dat hij haar verliefd toefluistert: wat zal ik eens doen?

De Nederlandse man door Mieke Meessen

Als twintig procent van de 25- tot 45-jarige mannen single is, heeft tachtig procent dus wel een relatie. Hoe is het daarin met de Nederlandse man gesteld? Komt hij als partner en vader een beetje tot zijn recht?

In veel Ster-spotjes wordt de Nederlandse gezinsvader afgeschilderd als een verschrikkelijke sul, die ongenadig op zijn kop wordt gezeten door vrouw en kinderen. Manon Spierenburg herkent dat rondcommanderen: 'Hij wordt op zo'n toon toegesproken van: "Pak jij even de kinderen, en lees ze even voor, doe ze even een nieuwe luiert om en als je klaar bent loop je naar de Albert Heijn, ik zie je zo." Ik heb Engelse vrienden die daar niet over uit kunnen, dat zo'n man dat dan nog doet ook. Zij zien die vrouwen als Hyacint Buckets die hun *Riifchaaarrrd!!!* de hele dag lopen af te snauwen.'

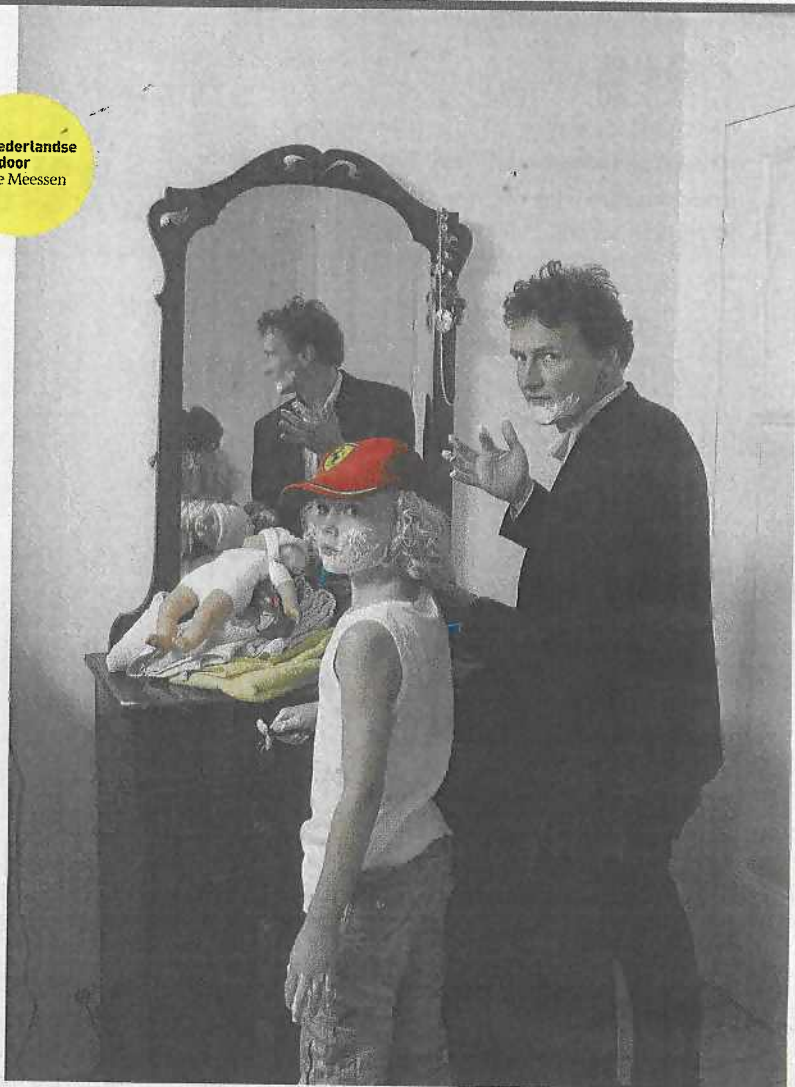
In de rolpatronen lijkt het alsof er zich een aardverschuiving heeft voorgedaan. De Nederlandse man neemt zijn zorgtaken op zich en niemand krijgt nog jeuk van een man achter een kinderwagen. Hij doet zijn uiterste best er meer van te bakken dan zijn eigen vader. Toch is de verandering eerder oppervlakkig. Uit het langlopende tijdsbestedingsonderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat het aloude rolpatroon nog stevig verankerd ligt. De Nederlandse man besteedt per week 40 uur aan betaald werk en 12,1 uur aan zorgtaken. Voor de Nederlandse vrouw is dat respectievelijk 29 en 25,5 uur.

Spierenburg interviewde voor haar binnenkort te verschijnen boek *Bakerpraatjes* veel stellen over hun nieuwe rollen van vader en moeder. Veel mannen biechtten op dat ze moeite hadden met het zorgaspect. 'Ze merkten dat er heel primitieve instincten in hen naar boven kwamen op het moment dat er kinderen kwamen. Vóór die tijd werkten ze voor hun eigen status en carrière, nu kwamen er beschermingsinstincten los en wilden ze echt het voedsel naar de grot slepen. Dat ze daarbij ook nog verzorgende taken op zich moesten nemen, vonden ze niet prettig; dat druiste tegen hun gevoelens in. Officieel was ik beledigd, maar ik begreep het wel.'

De Nederlandse man is niet zo geëmancipeerd als hij denkt. Dat geldt ook voor de Nederlandse vrouw. Opnieuw is de vraag: zou de Nederlandse vrouw het eigenlijk wel anders willen zien?

'De Viva-lezeres is dol op de Nederlandse man', denkt Karin van Gilst, hoofdredacteur van het jubilerende vrouwenblad. 'Ze is zeker tevreden met hem. Ze droomt wel van Chris Zegers (in *Viva* al jaren achtereen uitgeroepen tot de ideale man; *CB*), maar aan het eind van de dag is Erik, Joris of Jeroen goed genoeg. Ze wil hem fris, ze wil met hem slapen en vrijen, hij mag best een paar rare hobby's hebben en met zijn vrienden op stap gaan, als hij ook maar een maatje is en haar vrij laat. En dat is en doet hij. Ik denk dat de Nederlandse man en vrouw goed tegen elkaar opgewassen zijn. De nuchtere vrouw houdt wel van een nuchtere man.'

De Nederlandse man met een relatie is vooral een

goeie lobbies. Van Gilst: 'Zo'n Henk Kamp, dat is echt het prototype. Zijn naam alleen al! Nederland is een land van onderwijzers, van wijze vaders, van Henken Kamp. Hij is vast heel betrouwbaar en eet veel broodjes met kaas. Verstandige wandelschoenen aan.' De mannen van de *Viva*-lezeres zijn natuurlijk een stuk jonger. 'Dat zijn de zonen van Henk. Lang, slank, kaaskopperig. Hardwerkend. Lekker kamperen in de zomer. Fris, zorgzaam. En dat is natuurlijk helemaal niet verschrikkelijk. Het is een aardige, capabele man. Alleen is hij niet heel spannend.'

Nee, dat is de Nederlandse man inderdaad niet. Hij

blijft kleurloos. Niet uitgesproken in zijn uiterlijk: van de wieg tot het graf hetzelfde gekleed in veilig voorspelbare outfits. Niet uitgesproken in gedrag: goedmoedig maar saai, goedbedoelend maar onhandig. Hij speelt het spel der seksen meestal niet. Speelt hij het wel, dan doet hij het te ruw: alleen om te scoren. Binnen relaties is hij trouw, maar evenmin erg voorkomend of sprankelend. Vrouwen moeten vooral zelfredzaam zijn en initiatief nemen om de *schwung* erin te houden.

De Nederlandse man bedoelt dat allemaal niet kwaad. Hij wil wel een kameraad voor haar zijn. Hij is een saalkes met een goed hart, en de Nederlandse vrouw laat hem er grif mee weggelaten. Anders geformuleerd: ze krijgt de man die ze verdient. Karin van Gilst: 'Ik denk dat de Nederlandse vrouw niet zulke hoge eisen aan haar man stelt, omdat ze dan ook een beetje zichzelf kan blijven.'

**HET GROOTSTE COMPLIMENT
DAT ZIJ OOI VAN EEN MAN
KREEG, LUIDDE: 'JE BENT EEN
LEUKE VENT'**